

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hó. I ker. Egy hó. I ker. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvány szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Iparszakiskolát Debreczennek.

A múlt század közepén mar hatalmas arányokban bontakozott ki az Újvilág, Amerika mezőgazdasági termelése. Ugy látszott az újkori Egyiptom lesz belőle, hivatva, hogy terményekkel lássa el a világot.

Az amerikai gazdaságtörténelem fordulópontjául jegyezheti fel közgazdasági életük fejlődésének azt az áramlatát, melynek legelső és legmarkánsabb kifejezője a híres tudós: Carey volt. Az igazság győzelmes erejével, messzehangzó szóval mondotta ki: „Nyersterményekkel látni el a világot: barbárnép számára való hivatás!”

Megértették. Meg kellett, értsék, hogy idegen országok ipara és iparosai számára terményeket szállítani olcsón és ugyanazt iparczikké földolgozása után az idegen ország javára eső munkabérekkel, vállalkozói nyereséggel, szállítási és vámkötségekkel drágított áron visszaszerezni: a nemzeti vagyonosodást megakasztó, könnyelmű pazarlás.

Az amerikai megértette tudósa szavát. Műhelyek, ipartelepek, füstölő kémények nőttek ki a földből. És nőttek, növekedtek és szaporodtak. Meg-

próbálták a földön és földalatt a nyers termékek minden fajtát iparczikké dolgozni fel.

És lett Amerika a világ egyik legnagyobb ipari-állama: nem függ többé a külföldi piacoktól, hanem a külföldi piacok rengenek, ha az amerikai óriás mozdul.

Ugy tudom, talán a 70-es években Carey neve sűrűen hangozott már nálunk; eljutott lassan közénk is. Egyik tisztelője, a magyar nemzet okulására mar fordította is munkáit.

Hol a hatás?! Ne beszéljenek nekem gátoló intézményekről, politikai okokról, szerencsétlen viszonyokról . . .

Mert a közvéleményt, mely az emberek belső tudatában képződik, lelkében fejlődik — nem akadályozhatja meg rossz intézmény, sem szerencsétlen politikai helyzet.

Mért nincs minden értelmes magyar ember lelkében, miért nincs meg a magyar közvéleményben az a tudat, hogy nyersterményt szállítani a külföldnek és külföldről venni drágán az iparczikkeket: *barbárnép számára való hivatás!*?

Hogyan van az, a magyar ember lelkéhez ferrott érzés a szabadság rajongó szeretete, évezredes küzdelmet

vivott, tengernyi szenvedést elviselt érte, és nem bírta megérteni, hogy *közgazdasági rendszere egyenesen ragadja és hajtja a szolgaságba!*? Nem lenne érzéke ahhoz, hogy amely nemzet gazdaságilag függ a külföldtől, a politikai bilincsektől sem fog szabadulni.

Szabadság! Az a mi éltető levegőnk, ugy-e nemzetem!?

Szabadságot pedig nem lehet csupán karddal kivívni ma; becsüljétek, szeressétek és tanuljátok forgatni a tisztos ipar kalapácsát és azt a megvetett rőföt is. Mert rőffel és kalapáccsal fogjuk kivívni a jövő Magyarországot igazi függetlenségét, szabadságát és dicsőséges virágzását . . .

Ipariskolát Debreczennek, irtam címül. Olyan ez a kérelem, mintha arzenált kérnénk a nemzeti küzdelemre.

Debreczen és az a nagy vidék, melynek forgalmi gócpontja, az ország egyik legjelentősebb vidéke mezőgazdasági termelés szempontjából. A termények legváltozatosabb sokasága és óriás tömege gyűlik össze itt, keresvén és használván a kereskedelmi forgalmazást.

Itt kellene tehát az ipar erőinek is koncentrálnodva figyelni és kihasználni a kínálkozó helyzetet.

Csata előtt.

[Hajdu történet.]

Nemes Takaró Ferencz fiatal hajdulegény volt akkor, a mikor Ferencz József, a „császár” a burkus királynak hadat üzent. Persze, ha már háborúság következett, onét a híres 39 dik gyalog regiment sem maradhatott ki. A hajdufiakból válogatják ezt a kemény magyar ezredet és messziről parancsolták a vitéz katoná-urakat Pozsony alá. Akkor az osztrák generálisok selyem kapczája nagyon szorult.

Nemes Takaró Ferencz uram együtt közvitézkedett Sallai Sándor hajduval. Szálas, csontos, önértetes hajdulegény volt Takaró, az aprajából való „rioldali fi” a kis Sallai. Egyébként manap is „fő ember”. Mindig az első úrházaknál szokott — Nánáson — „disztót ölmi”. Ez a Sallai Sándor ártatlan lelkű, szelid kékszemű, mosolygós arcú kis emberke. Korántsem olyan kegyetlen erkölcsű, mintsem hogy a csizmaszába dugott vékony, hosszú, hegyes disznószerű keseről vélhetnének . . .

. . . S napáldoztakor ért a sereg Pozsony alá. A „ruht”-ban alig szuszszantottak a sárgatarlós mezőn, a kakastollas osztrák brigadéros sebtében a sereg elé vágatott.

Elsőbb „habták”-ot parancsolt, majd elkukorokolta magát:

— Ladet! . . .

Erre a komandóra minden puskát, minden karabélyt, minden ágyut megkellett tölteni. Midőn pedig puskát töltöttek, az ezredes ur parancsolt:

— Piramid, setztán! . . .

A 39-es vitéz bakák gulába rakták a szuronyos, előltöltő nehéz fegyveröket.

Ferencz hajdu kurtaszáru debreczeni pipájára csiholt rá. A gondra ügyet sem vetve élvezte az illatos füstöt. Nem így Sándor hajdu, a ki mellesleg kitűnő órásmester is, pedig a maga fejtől jött nyomára az órakerek mozgásainak . . . A kis Sándor hajdu csak ott tipergett, toporgott szálás nagy czimborája körül, mignem Ferencz hajduknak is feltűnt ez az izgalom. Szólt:

— Nyögd ki mán!

— Ferencz pajtás, ugy vélekszem, hónap csata lesz.

Ferencz a simléder alól tipergő-toporgó kis pajtéjára hunyorított.

— Magam is így vélekszem! És akkor bizony aligha megymaggal lövöldözünk . . . Sándor hajdu keserveset sóhajtott.

— Mondanék valamit . . .

— Oszteg mit?

A kis Sándor hajdu gyermekszelid szeme kopogott a csákó simléder alatt. Zavartan himmegett-hámmogott.

— Más katonák is cselekedték már ezt . . . Ha a hüvelyk ujjunk nem vóna, a csatába se' vehetnék a hasznunkat; mert nem tudnánk a puska sárkányt elrántani. Cselekedni kéne valamit. . . .

Vesztére szólt a kis Sándor vitéz. Mintha csak a „dungó” szurta volna meg: Ferencz hajdu olyant ugrott. A kupakos debreczeni pipáját haragosan dugta zsebre és mint odahaza a Csepüs-szőlős kertben a megfát szokás, egészségesen megrázta a kis Sándor hajdut. És szigoruan förmedt reá:

— Hát tesis hajdu vagy! . . . Szigyeld magadat ecsém! A kutyát csonkítsd meg ecsém! Hisz még az idegent is agyonvágom, ha hozzám meriszkedik nyulni . . .

Sándor vitéz „szigyenlősen” sompolygott félre. Belátta, hogy nem hajdu ivadékhoz illőleg „beszilt” . . . Azután több szó nem is esett a hajdu fiuk között a csatától való „filsz”-ről; pedig a lemenő nap borzalmasan pirosra, véresre festegette a felhőket. A königréti csatanap sugarai voltak ezek.

Szabad Hajdu.

Itt kellene résen lenni a magyar iparnak, hogy ragadja magához a magyar terményt, dolgozza magyar iparczikké és úgy bocsássa a forgalom árján szerte.

Es mégis azt kell látnunk, hogy a magyar egyoldalú közgazdasági életnek ez egyik lüktető pulzusán nem tartja gazdaságpolitikánk figyelő kezét. Itt nélkülözzük az iparélet fejlődésére hathatósabb eszközöket.

Messze vidéken — Budapest, Kassa, Kolozsvár, Arad, Szeged — vannak a hozzánk legközelebbes felsőbb iparskolák. Holott kiszámíthatatlan hatású lenne, ha e helyen az ipari szakképzés közvetlen forrása nyílna meg.

Amerikában a tengerinek mintegy 108 féle ipari feldolgozása van, melyek fölhasználják azt legutolsó csutkatörmelékjéig. Nálunk, ha beszámoljuk a gyerekek kukoriczahedűjét, úgy sem tudunk 10—12 használati módnál többet kimutatni.

Hozzuk szorosabb kapcsolatba iparunkat a mezőgazdasági termeléssel. Nagy mezőgazdasági gócpontjainknál igyekezzünk az ipari erőit és szakértelmét növelni — az eredmény nem fog elmaradni.

* * *

Iparszakiskolát Debreczennek! Felsőbb ipari szakképzést e vidék iparának. Értse meg a város közönsége, hogy arzenált, kaszárnyát épít abban a magyar nemzeti küzdelem harcász munkásainak.

Bizonyára a kormány is világos tudatában fog lenni, hogy a magyar iparélet fejlesztésére mily nagy jelentőséggel bír, mennyire halaszthatatlan e törekvés teljesülése és nem fogja annak elősegítését megtagadni.

Dr. Rác Lajos.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 6-án.]

Eredeti tudósításunk.

A szokottnál korábban nyitotta meg ma Perczel Dezső elnök az ülést. Az elnöki előterjesztéseket azzal kezdte, hogy Kálosi József és Josipovich Géza hat heti szabadságot kérnek.

Kálosinak nem ad szabadságot.

Olay Lajos kijelenti, hogy Kálosi Józsefnek nem adja meg a szabadságot.

Nagy zaj támad erre a jobboldalon, a mire Olay Lajos a padot kezdi verni és kiáltja:

— Ne zajongjanak, inkább tartásák fön a határozatképességet!

Elnök megint Olay Lajost azért, hogy a padot veri.

Nessi Pál: T. Ház! A magam részéről megadom Kálosi Józsefnek a kért szabadságot.

Elnök föl akarja tenni a kérdést, megadja-e a ház a kért szabadságot?

A t. ház határozatképtelen.

Olay Lajos: Nem vagyunk százan! Kérem állapítsuk meg a határozatképességet. (Nagy zaj a jobboldalon.) Önök indítványoztak az öt órai ülést, ennél fogva önöknek kötelességük a határozatképességet fenntartani.

Elnök: Először felteszem a kérdést,

aztán állapítjuk meg a határozatképességet. Tehát felteszem a kérdést. Megadja-e a ház a kért szabadságot igen vagy nem?

A jobboldal felemelkedik.

Elnök: Most a határozatképességet állapítjuk meg.

A jegyzők megejtik a megszámlálást.

Elnök: Megállapítom, hogy a ház nem határozatképes, ennél fogva az ülést tíz percze felfüggesztem.

11 Kossuth-párti volt jelen.

Szünet után elnök felteszi a kérdést, megadja-e a ház Kálosinak a szabadságot.

A jobboldal felemelkedik.

Elnök: Ugy látom, hogy a ház még mindig nem határozatképes.

Nessi Pál: Kérem, senki sem vetet'e föl, hogy kételkedik a ház határozatképességében.

Elnök: Minthogy pedig a ház nem határozatképes, a házszabályok értelmében elrendelem a katalogus olvasását.

Szöts Pál jegyző olvassa a katalogust. A Kossuth-pártból ezek voltak jelen: *Nessi Pál, Olay Lajos, Bencs László, Illyés Bálint, Bakó József, Kacs Kovics Gyula, Veres József, Gabányi Miklós, Sturmman György, Rákosi Viktor, Csávolszky Lajos.* Az Ugron-pártot egy ember: *Hellebronth Géza*, a néppártot szintén egy ember, *Darányi Ferencz* képviselte.

A kormánypártból az ugynevezett kaszinópárt teljesen hiányzott. Katalogus olvasás közben jelentkezett *Ugron Gábor, Serényi Béla* gróf és még számos képviselő.

A t. ház kerülő képviselők.

Szöcs Pál jegyző befejezte a katalogus olvasását.

Elnök: A távol volt képviselőkre nézve holnap teszem meg az előterjesztést.

A ház ezután Kálosi Józsefnek és Josipovich Gézának megadta a kért szabadságot, majd pedig a költségvetés tárgyalását folytatták.

A költségvetés ellen.

Bencs László a költségvetés ellen beszélt.

Podmaniczky Frigyes bárónak az ülés idejének meghosszabbításáról szóló indítványából azt következteti, hogy a kormánypárt megszavazza a költségvetést, de azt is, hogy a jobboldal beleunt a vitába, holott nem is vette ki részét belőle. Mindenekelőtt az általános politikai helyzettel foglalkozik. Amikor a hármasszövetséget megkötötték, kiadták a jelszót, hogy Ausztriából, meg Magyarországból nagyhatalmasságot kell csinálni. Ez a nagyhatalmi politika azonban igen sok pénzünkbe van; érte fejleszt a hadsereget és százmilliókat költ. Ilyen politikát nem helyeselhet. A helyes gazdasági politikának főfeltétele a helyes adórendszer, ami azonban nálunk nincs meg. Annnyiféle és olyan súlyos adókat róvnak reánk, hogy nem bírjuk tovább. A kormány egyre költi a százmilliókat, ilyen kormány csak nem adja meg a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Bakó József szintén a javaslat ellen beszélt.

Vlád Aurél (oláh) vádolja a kormányt, hogy korteskedett a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésével. A közigazgatást megdrágította, de az adóreformra vonatkozó ígéreteit nem tartotta be. Támadja Bánffy, akinek az a célja, hogy a nemzetiségeket kiirtsa. (Ez volna a helyes — kiáltják bal-

ról néhányan. Ellentmondás.) A függetlenégi párt megtagadta Kossuth Lajos elveit, aki a jogegyenlőséget hirdette. A költségvetést nem szavazza meg.

Nessi Pál elítéli a kormány fizetett sajtóját, amely kiméretlen hangon támadja Bánffy, aki pedig nem tett egyebet, mint azt, amit önértetes, becsületes embernek tenni kell, mikor belátja tévedéseit. Tiszáról nem mondhatni ezt. Az ígéreteit nem váltotta be. Kérde, mi lesz az 1848. XX. t. cikkkel. Nyilatkozzék a kormány a katonai bünvádi eljárásra, a katonai engedményekre vonatkozólag. Tiltakozik Tisza azon otromba felfogása ellen, hogy a diplomácia nyelve örökre német legyen. Felszólítja Tiszát, vonja vissza a civillista felemelésére vonatkozó javaslatot, mert ez ellen körömszakadtig fog küzdeni az ellenzék **Ebben a harcban pedig csak a dinasztia lehet vesztes.** (Helyeslés.) Tiltakozik az 1899. XXX. t. cz. mellőzése ellen, mert az pártközi egyezmény eredménye és jelenleg gazdasági önállóságunk egyetlen biztosítéka. A költségvetést nem fogadja el.

Molnár Jenő beszédét a Ház engedelmével holnapra halasztották.

Az ülés vége háromnegyed háromkor.

Vármegyénk és közelvidéke.

Az állandó és központi választmány ülése. A vármegyeházán szerdán délelőtt két ütés folyt le. Kilencz órakor a központi választmány tartott ülést Rázsó Gyula alispán elnöklése alatt. A választók névjegyzéke ellen 11 fellebbezés érkezett, amelyek közül egynek helyt adtak. — Tizenegy órakor az állandó választmány tartott ülést Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt. A vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi X. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendelet s az alispánnak a vármegyei tisztviselők fizetési osztály és fokozatba sorozása tárgyában ezen rendelet alapján készült jelentését tárgyalta le.

Kutba fúladdi diák. Egész Margitta lakossága nagy részvétel tárgyalja egy tekintélyes család fiatal tagjának, szülei nagy reménységének tragikus halálát. Magyar Tivadar gimnázista most, a napokban ment haza vakációzni a szülei házához. Tegnap egy kut közelében állott s egy vigyázatlan pillanatban egyensúlyát elvesztve, belefordult a kutba. Mély volt a kut is, nagy benne a víz. A mentés, bármilyen gyorsan jött, késő volt. A diákot holtan huzzták ki a kutból.

Biharmegye legidősebb asszonya. Nemcsak Biharmegye, de az országnak legnagyobb kort élt asszonya halt meg a napokban Vajdalfalva (Nyimoed) községben. Papp Pávelnének hívták az agg nőt, ki nem kevesebb, mint 104 évet élt, 1800-ban született s férje még 1850-ben halt meg. Azóta özvegyiségben élt unokái és dédunokái között, gyermekei is már régen meghaltak. Soha szeszese italt nem ivott s nagyon vigyázott magára, beteg se volt soha. Halála hirtelen, szívszélhűdés folytán következett be.

Mi az ujság?

Uj egyetemi magántanár. A válás és közoktatásügyi miniszter dr. Kéty Lászlónak a budapesti egyetem orvostudományi karán a „belgyógyászati diagnosztika és vizsgálati módszerek című tanból egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és a nevezettet ezen minőségében megerősítette.

Czorda Bódog temetése. Czorda Bódog a Kuria nyugalmazott másodelnökét és volt 48-49-es századost, ma délután 5 órakor temetik. Az öreg honvédek Csátary Lajos vezetésével testületileg jelennek meg az elhunyt bajtárs temetésén.

Miért veri Japán az orosz? Szenzációs hírt küld egyik haditudósító a távol keleti harcterről a londoni Daily Expressnek.

— A japánok, írja az angol újságíró, nemcsak kiváló hadvezérek és harcosok, hanem elsőrangú diplomaták is. Tisztában vannak azzal, hogy a háboruban nemcsak ágyúkkal és vérrel lehet diadalokat aratni, hanem pénzzel is. Egyelőre még titok az, de már kezdik hangosan sutogni, hogy a japánok nagy összeget fizetnek — orosz tábornokoknak. Vagyis más szóval: a japán vezérkarnak sikerült pénzzel megvásárolni több orosz főtiszt lelkiismeretét és ily módon tiszta képet alkothatnak maguknak az ellenség hadállásáról. Két tábornok nevét sutogják e hírek kapcsán, Micsenko és Szahulajeff tábornok neveit. Állítólag mindegyik egy millió dollárt kapott a japán kormánytól. —

A londoni újságíró, bármily komoly hangon közölte is ezeket a súlyos vádakát, maga is kételkedik azok valóságában.

Új nemes. A király Zilahi Simonnak, a Budapesti Hírlap újságállalat igazgatójának, a gyurgyokai előnévvel a magyar nemességet adományozta. Zilahi a magyar nyomdászipar terén kifejtett tevékenységéért kapta a kitüntetést.

Holttest a Duna-parton.

[A nagymarosi titok.]

Mint fővárosi tudósítónk jelenti: Péter és Pál napján, június 29-én, Nagy-Maros községének közönsége nagy szenzációra ébredt. A Duna partján ugyanis egy női alakra akadtak, a kinek a feje be volt temetve a part sekélyes, iszapos vizébe, míg testének többi része ott feküdt a füves parton. A mikor az arra járók közelebbről megnézték az ismeretlen hölgyet, megdöbbenve tapasztalták, hogy halott. Hiábavaló volt minden élesztési kísérlet, a hölgy semmiféle életjelt nem adott magáról. Senki sem tudta, kicsoda s arról sem volt halvány fogalma senkinek, milyen körülmények között került a partra s hogyan halt meg.

Ki lehet a halott?

Erőszak oltotta-e ki életét, agyag valamely szerelmi csalódás, anyagi gondok, élet-untság, elkeseredettség, vagy talán gyógyíthatatlan bajok kergették a halálba, ez nem volt megállapítható. Gyémánt fülbevalója ott volt füleiben, ujjain ott csillogtak a drágaköves gyűrűk — és ez még titokzatosabbá tette az esetet.

De hát a halottnak megadták azt az öt megillető végtisztességet, eltemették annak rendje és módja szerint, csak a sirató, gyászoló rokonok hiányoztak. Hiszen senki sem tudta, ki lehet a halott? Ám az eset nem maradt annyiban.

Az öngyilkosok sirkertjében.

Duna-parti nyaralótelepen van egy különös temetőhely, az öngyilkosokat, a Du-

nából kihalászott névtelen halottakat szokták idebetemetni. Azt az elegáns, fekete selyemruhás volt asszonyt is az öngyilkosok temetőjébe temették el; de a titokzatos eset fölött a nyaraló közönség nem tért napirendre. Izgatottsággal tárgyalták a rejtélyes esetet és az „Új hírek“ budapesti újság kiküldött tudósítója a következő érdekes, újabb részleteket szerezte a nagymarosi titokzatos esetről.

Mérget ivott a szép asszony.

A szép, fiatal uriaszonyt vasárnap reggel találta meg a koldusbiró, Bakay. Az asszony a dunaparti homokban feküdt, a testének alsó része a vízben volt, a többi testrésze azonban száraz volt egészen.

Beszállították a község házára, ahol a járási orvos megállapította róla, hogy éjszaka egy óra felé megmérgezhette magát cziankálival, azután a vízbe akart ugrani, de már az első lépésnél összeesett s néhány perc múlva meg is halt. Az asszonyon elegáns fekete selyem ruha volt, a füleiben butonok lógtak. Nem messzire tőle a homokban megtalálták a pénztárcáját, amelyben azonban semmi ismertetőjelet nem lelték. Az asszony holttestét felboncolták, azután, hogy a mérgezést megállapították róla, a keresztény öngyilkosok temetőjébe hantolták el névtelenül.

Egyik sírből a másik sírba.

Két nap múlva azonban a rejtélyes esetben világosság állott elő. Kétféle uriasszony és egy bajai orvos, dr. Köhegyi jelentkeztek a nagymarosi rabbinusnál, dr. Scheibnernél és elmondták, hogy az öngyilkos asszonyt exhumálni akarják, mert rokonuk és zsidó vallású. Okmányokkal igazolták, hogy az asszonyt özv. Synbert Lajosnének, szül. Weinberger Herminének hívták, 35 éves, két év óta özvegy. Valamikor dúsgazdag volt, nagy hozományt kapott, de férje halálával elszegényedett. A rokonaitól élt s valószínűleg ez keserítette el az öngyilkosságig.

Az asszonyt exhumálták, aztán újra eltemették a nagymarosi zsidó temetőbe.

Jó barátjára bízta a vagyonát.

— Elégett bélyeg-gyűjtemény. —

Budapestről írják:

Ifjabb Endersch Gyula fővárosi magánzónak 36,000 koronát érő bélyeggyűjteménye volt, amit atyjától, egy szenvedélyes bélyeggyűjtőtől örökölt. Endersch a múlt hónap elején Rohitsra utazott, hogy ott több heti kurának vesse alá magát. Mivel azonban nagyon féltette értékes gyűjteményét a betörőktől, abban a bázban, ahol a Ferenczköruton lakott, néhány hónap alatt öt lakásnyitást és betörést történt, elhatározta, hogy gyűjteményét jóbarátjára, Szamosi Sch. Imre miniszteri hivatalnokra bizza. Azt tartotta ugyanis, hogy Szamosinál, aki Pusztaszent-Mihályon lakik, a fővár s tőszomszédságában betörők nem járnak, mert annak a lakásán állandóan van valaki a családtagok közül.

Szamosi június 6-án vette át a gyűjteményt, amely öt vaskos könyvből állott és kivitte szentmihályi lakására, ahol egy szekrénybe zárta. A szekrény kulcsát állandóan magánál tartotta. Hogy Endersch mennyire féltette kincsét, arra vall az is, hogy távol-

léte alatt vagy ötször irt levelet barátjának, a melyekben kérdezősködött a gyűjtemény után.

— Még nem vitték el a betörők — írta tréfásan — csoda, hogy nem. Vigyázz reá nagyon, egyetlen vagyonom. Annyira nincs nyugtom miatta, hogy elhatároztam túladni rajta, ha akad valami vevő.

Vasárnap este Szamosi és családja eljegyzésre és táncmulatságra voltak hivatalosak Mátyásfüldön. Késő éjjel tértek vissza lakásukra, ahol kellemetlen hír fogadta őket. Még délután, eltávozásuk után az egyik szobában ismeretlen ok miatt (valószínűleg egy eldobott égő gyufától) tűz tört ki, amit észrevettek a házbelielők és eloltották. Mindamellett egy kisebb szekrény elégett.

Szamosi rémületére csakhamar kiderült, hogy éppen ez a szekrény fogott tüzet és annak is a felső része égett el, a hol a gyűjtemény volt elzárva.

Mind az öt bélyegkönyv összeégett. Itt-ott maradt valami épen, de az is értéktelenné vált.

Szamosi másnap levelet kapott Enderschtől. Azt jelentette, hogy uthan van egy Fribeisz nevű emberrel, akivel Rohitsron ismerkedett meg és aki hajlandó a bélyeggyűjteményt megvenni. Endersch csakugyan még tegnap este meg is jelent Fribeiszszal. Halálra rémült, amikor megtudta a féltékenyen őrzött gyűjteménynek pusztulását.

Endersch barátját okolja a gyűjtemény elpusztulásáért és a IX. kerületi kapitányságon akart először panaszt emelni. Itt azonban nem fogadták el panaszát és a járásbirósághoz utasították. A károsult bélyeggyűjtő szerdán indította meg barátja ellen a polgári pert a VIII-X. kerületi járásbiróságnál. A keresetben, a mit ügyvédje szerkesztett, 36,000 korona kártérítést kér.

Az ablakon kirepült mellény.

Vaanti kaland.

Egy mellény, egy óra és ezek bács-topolyai gazdájának, Balla nevű nagy kereskedőnek a kalandjáról szól az ének.

Balla tegnapelőtt éjjel Budapestre utazott. Egy félülkében kapott egyedül helyet a nagy forróságban neki is készült az alvásnak. Az ablakot nyitva hagyta, a mellényét levetette s aranyórását és lánczostól együtt felakasztotta a közel ablakhoz. Azután lefeküdt pihenni. Vadkert és Halas között óriási vihar támadt, mely a kocsinak nyitva felejtett külső ajtaját nagy robajjal csapta be. E zajra föluggrott az alvó. Első tekintetével a mellényt, jobban mondva az arany órát és arany lánczot kereste, de sajnos, csak hült helyét találta.

Kirohanni az ajtón, fellármázni az utasokat, keresni a tolvajt, ez volt az első feladat. Mikor a keresés eredménytelen maradt, akkor jelentést tenni és jegyzőkönyveket véteni föl a legközelebbi állomáson és Kiskőrösön, ez volt a második, önmaga és értéktárgyai iránt tartozó kötelessége Ballának.

Megtáviratozni Bács-topolyára övéinek a szerencsétlenséget, ez volt a harmadik teendő. Mindezt követte az önkéntelen megnyugvás. Folytatta útját Budapestre s onnan vissza Bács-topolyára. Elmélkedett-e utközben szerencsétlensége felől, ezt nem tudjuk. Az azonban bizonyos, hogy Halason felrúzták buskomorságából.

Átadták neki mellényét és értéktárgyait, melyeket egy pásztorfiu talált meg és vitt be Halasra, ahol a rémes kalandról már városszerte beszéltek. A hirharang megtette kötelességét, visszaszerezte a károsult gazdának igaz tulajdonát.

A kit a király homlokon csókolt.

— A székely asszony főzte. —

Érdekes asszony hunyt el a napokban Nagy-Bányán, Glavitzky Károlyné, született Székely Róza egyike volt ama kevés igazi székely asszonyok közül, kik felett anélkül suhan át az idő, hogy csak valamit is változtatnának, vagy újítanának régi szokásainkon, amely életmódot szüleitől örökölte és magával vitte egész a sirig. Mint fiatal menyecskét hozta ki az ura Székelyországból és Verespatakra költöztek, hol az ura bánya-hivatalnok volt. Itt élték át a negyvennyolcas idők rémséges napjait, mert egész Erdélyben e vidéken garázdálkodtak leginkább az oláhok.

A nagy napok elvonulása után Zalánára kerültek és itt érte az a ritka szerencse, hogy megcsókolta a király. Az ötvenes években ugyanis, mikor ő felsége körutat tett az egész országban, Erdély e gazdag aranytermő vidékeit is meglátogatta. Nagy előkészületeket tettek fogadására és a székely nők külön járultak elébe, hogy a hódolatokat bemutassák. Utána nagy ünnepek voltak, melynek keretében egy kirándulás is felvult véve.

A fényes társaság ő felségével a szabadban uszonázott, amikor is egy eredeti székely ételt mutattak be ő felségének. A király megkóstolta és annyira ízlett, hogy csaknem mind elfogyasztotta. Aztán az iránt érdeklődött, hogy ki készítette el a különös ételt.

Egy piruló székely menyecskét vezettek elébe, ki térdre ereszkedve a felség előtt, megcsókolta ruhája szegélyét. A királyt annyira meghatotta ez a jelenet, hogy lehajolt hozzá és megsimogatva szőke haját, homlokon csókolta a síró menyecskét.

Glavitzkyné később elvesztette urát s mint nyugdíjas özvegy Nagy-Bányán telepedett le, hol gyermekeit felnevelte, nagy tisztességben élte le hátralévő napjait. A király csókjára azonban mindig nagy büszkeséggel emlékezett és soha sem hagyta ki, ha elmesélgetett a multakról az ifjabb nemzedéknek. 81 évet élt, temetése mult hó 7-én volt nagy részvét mellett.

Egyházak és iskolák.

„**Barbár tortura**“. A Tribuna végre ismét hallat magáról. A balázsfalvi görög-katolikus román tanítóképző-intézet vizsgálói miatt jajgat derék laptársunk, mert ott, szerinte, a miniszteri biztos szigorú examinálás alá veszi a hallgatókat a magyar nyelvből és akiknek ebbeli tudása nem felel meg a legminimálisabb követelménynek, hogy tudniillik kifejezni nem tudják magukat magyar nyelven, azokat megbuktatják. Az aradi román ujság tájékoztató dühvel a következőket írja:

„A vizsgálat kilencz bukott diák magyar szóbeli vizsgálatával kezdődött. Ezek a fiatalemberek buktak meg tavaly, mert nem tudtak elég jól magyarul. Most is csak három jutott át közülök, hatan elbuktak s ezek nem is vizsgázhatnak addig, míg magyarul levelezni nem tudnak. *Milyen időket élünk!* A magyar vizsgálat másfél napig tartott, mert a kormány hazafias biztosa minden egyes tanuló magyar tudományát meg akarta ismerni. S mi az eredmény? Az, hogy hatvan jelölt közül csak huszonkilencz tudta letenni a vizsgálatot, harminczegy elbukott, mert nem tudott elég jól magyarul. Ez valóban barbárság!“

Igy van ez rendjén, derék Tribuna!

A VI. egyetemes tanítógyűlés.

Budapestről távirják: Szerdán reggel nyolcz órakor nyílt meg az egyetemes tanítógyűlés utolsó napja körülbelül ezer tanító jelenlétében, azok élénk és lankadatlan érdeklődése mellett.

A tanítói nyugdíjörvény revíziója volt napirendre tűzve, amelynél nagyszabású és mindvégig magas színvonalú vita indult meg. Az előadók kivül szerdán végre a tanító-ság is hozzászólt a kérdéshez. Tizenötön bonczolgatták az ülés folyamán az előadói javaslatokat. A gyűlést Kozma László elnök vezette. A jegyzőkönyv vezetésére Sófaly Györgyöt kérték fel.

Társas-élet.

A „Pesti Napló“-ból olvassuk:

Bizony nagy volt a szenzáció tegnap, amikor Bánffy a Hazban kerek másfél órán keresztül beszélt olyan zamatot pattogó magyarsággal, hogy akármelyik kiskőrösi számadó-juhász is megirigyelhette volna érette. De maga volt rá a legbüszkébb. És amikor két óra után a lelkesedésnek valóságos dagálya kivitte a folyosóra, mosolygó arcczal mondotta Olay Lajosnak:

— Na látod, nem volt semmi „tatiktetik“ . . .

Pedig kis hijja, hogy nem beszélt tegnap. Reggel negyed tíz órakor — a portás akkor bujt bele a rókaprémek mentéjébe — már ott volt a kocsija a képviselőház előtt. Szivarozgatva sétálgatott örvendezve a folyosó piros szőnyegén s tűnődött, vajjon csakugyan szóljon-e? Végre megkérdezte Rákosi Viktort az elnöki emelvényen, ahová az ülés megnyitása után felment:

— Hát csakugyan beszéljek máma?

— Okvetlenül, kegyelmes uram! A hétfő mindig szerencsés nap!

— A kedd szerencsésebb! vetette oda Olay Lajos.

Bánffy legyintett a jobbkezével:

— Akár hétfő, akár kedd: nem tudok én egyiken sem szónokolni . . .

Az ülés végén aztán kiderült, hogy — hétfőn is tud beszélni.

Ezt a verset meg innét helyből kaptuk. A „**nagyhatalmak**“-ra forgatja rá az igaz szót jeles poéta munkatársunk:

Megeszik, megisszák
A földet, a tengert,
Fekete kávénak
A szerecsen embert.

Hogy civilizálnak!
Ágyuval, bombával,
Bilincsesel korbáccsal
És akasztófával.

A mezőn rothadni
Mennyit agyon vernek,
Krisztust magyarazzák
A színes embernek.

Nagy mesterek ők mind,
Ez már igaz egyszer.
Tudják, mi a módszer,
Tudják, mi a fegyver.

Megtört szemü hulla,
Ki a száját tátja:
Mind a mivelődés
Igazi barátja.

Nem bandabandázik,
Ha civilizálnak.
Rothadása élet
Annyi buzaszálnak.

Sobestyén diák.

UJDONSÁGOK.

Hivatalos lelketlenség.

Halálba kergette a nyomor.

Megemlékeztünk már Klement Róza 21 éves divatárus leány öngyilkossági kísérletéről. A szerencsétlen teremtés két nap óta élet-halál közt fekszik a közkórházban. Nagyon halvány a remény, hogy felépülhet.

Az öngyilkosságának igazi okairól csak utóbb értesültünk. A feltűnően csinos leány Rózsa Lajos női divatáru üzletében dolgozott. Csendes, szorgalmas, tisztességes leány volt, akit mindenki szeretett.

Ketten voltak nővérek. Apjuk-anyjuk rég elhalt és csak a magával is tehetetlen 80 éves öreg apjuk élt, aki azelőtt, amíg a munkát bírta még, irodaszolga volt és volt gazdája jószívűségéből 16 korona nyugdíjat ad neki havonként.

Az idősebb nővér pár év előtt szerelmes lett és elbukott. Régi mese az ilyesmi. Két szép gyermek lett a szerelmi viszony gyümölcse. A két kis törvénytelen szülöttért dolgozott az idősebb leány, mignem halálos beteg nem lett és a kórházba került, ahol május havában meghalt. A két kis gyermek eltartásának a gondja teljesen az ifjabb nővérré nehezedett.

Klement Róza járt a polgármesternél, árvaszéknél, lelenczházban, hogy a nénye két kis árváját elhelyezhesse. Hiába. Fühöz-fához fordult. Mindenünnen ridegen elutasították.

Most a nyári hónapokban munkát sem kapott. Nem kereshetett. Hogy tartsa el hát a két kis árvát is, mikor magának sincsen betevő falatja? Nem tudta elviselni a nyomort. Azt gondolta, hogy majd csak fölenged a hivatalos lelketlenség jégpánczéja, ha majd ő nem él. Ezért követte el az öngyilkossági kísérletet. **Ez a tény.**

Kérdjük már most: mért van lelenczház, árvaház, mért vannak jótékony nőegyletek, stb. Azért, hogy ilyen szívtelen dolgok megtörténjenek? Hát ezért áldoz ezen intézményekre köz és önkéntes adóval a jószívű közönség?

Halott a bormérésben.

— Megjegyzések egy ujsághírhez. —

A helyi lapok röviden megírták azt az esetet, hogy Hajós Elek nevezetű iszákos ember elázva betért egyik Csapó-utcai italmérésbe és ott meg is halt.

Ennyi volt a szerencsétlen ember halotti bucsuztatója. Pedig ez az eset több figyelmet érdemel. Beteg társadalmunk ellen kiáltó vád a korcsmában pusztult szerencsétlen ember esete.

Mint világ életében iszákos embernek, züllött lakatos segédnek volt feltüntetve a hivatalos hír szerint a boldogult Hajós Elek. Pedig ez nem igaz. A szerencsétlenség egyik ösmerőse, egy jólelkű, tisztességes iparosember járt bent a szerkesztőségünkben és beszélte el az elzüllött munkás élet hajótörését.

Hajós Elek nem volt mindig az ital rabja. A boldogtalan családi élet keserősége sodorta a züllesztésbe az egykor dolgos iparosmestert. Mert egykor dolgos, becsült, szakmáját értő tisztas, önálló lakatos mester volt Hajós Elek, a kinek szép jövő ígérkezett.

Azonban balszerencsége elébb családi tüzhelyétől fosztotta meg, majd azután az ital, a pálinka mérgeiben keresett feledést és így sülyedt azután lejjebb, egész addig, a midőn az italmérő helyiség asztalánál megváltotta a halál.

Beteg társadalmunk, romlott erkölcsi világunknak sok jobbsorsra érdemes áldozatja pusztul el így, a mit ne is csodáljunk, panasolta szerkesztőségünkben azon értelmes iparos ember, a ki a szerencsétlen Hajós esetét előttünk feltárta.

— Mert, ugymond, — az állam, a hatóságok, maga a társadalom is türik, sőt védik a pálinka kimeréseket. Vasárnap a kenyér, az élelmi piacot csak a reggeli órákban türik meg, de a pálinkamérések ajtaja nem csupán vasárnap délelőtt, hanem még karácsony elsőnapján is tárva-nyitva és miként az égő lámpa a pilléket, a pálinka-butik is úgy huzza-vonja mérges légkörébe szerencsétlen áldozatait. Ha aztán egyik-egyik megtört alakja kidől a fertő világnak, könnyen hangzik az itélet, a búcsuztatás, hiszen iszákos ember volt egész életében . . .

Pedig hát a bünszerző itt az igazi bűnös és inkább részvétet érdemel az áldozat, a kiben a magyarság pusztulása, aljasodása tűnik az emberbarátok elé. Tehát tovább ne nézzük tétlenül a drága ember anyag törpítését, pusztítását, a sűrűn ismétlődő, megdöbbentő esetek riaszszak tettekre a jobbakat.

— **Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés** hajdumegyei kerülete, Debreczen székhellyel, megalakult. A vezetőség tagjai: Elnök: Kardos László, alelnök: Falk Lajos, pénztárnok: Áron Jenő titkár: Gaszner Géza. Választmányi tagok helyből: Áron Jenő, Békés Lajos, Csanak József, Györfly Aladár, Félegyházi János, Fürst Ödön, Hochfelder Jakab, Hollander József, Kaszanyitzky Endre, Kernhoffer József, Killer Ede, Kovács Mihály, Löfkovits Arthur, Lusztig Károly, Májer János, ifj. Schwarz Vilmos, Szabó Miklós, Váray János, Zádor Lajos, dr. Varga Lajos. Vidékről: Adler Simon, Hajduszoboszló, Friedrich Lajos Hajduböszörmény, Karakas Zsigmond Nádudvar, Kodolányi Béla Püspökladány, Körner Béla Hajduszoboszló, Mező Jenő Hajduböszörmény, Nádly Géza Balmazújváros, Paulinyi Vilmos Hajdunánás, Schlachta János Hajdunánás, Tóth Pál Hajdudorog. Továbbá részint OMKE-ben birt tisztük alapján, részint mint törzstagjaink képviselői bevonatnak a választmányba: Szabó Kálmán az OMKE alelnöke, Szávay Gyula igazg. tagja, Kontsek Géza választm. tagja, Becher Manó ker. csarnoktól, Bárdos Géza ker. társulattól, Somossy László (Keresk. Ifjak Egylete).

— **Az új-párt gyarapodása.** A debreczeni új-párt még csak rövid ideje szerepel Debreczen közéletében, mégis igen szép erkölcsi sikereket aratott már. A legutóbbi két napos városi közgyűlésen az új-párt tagjai kuruczosan viselkedtek, úgy hogy a függetlenségi és 48-as párt tagjainak is is teljes rokonszenvét érdemelték ki. Bánffy Dezső báró hétfői beszédének is erős hatása mutatkozott nálunk, úgy hogy mint illetékes helyről értesültünk, a polgárság köréből ezóta is számosan lépnek be nap-nap után az új-párt tagjai közé. A többek közt az új párt kötelékébe lépett az egyik igen tekintélyes városi képviselő is. Az új-pártnak a város mindhárom kerületében oly tekintélyes számmal vannak szavazói, hogy az már feltétlenül bizonyos, hogy a szabadelpárt többé Debreczenben nem kap bizalomlevelet.

— **A „homokkerti olvasó egy-let“** e hó 3-ra összehívott gyűlése a tagoknak hiányos megjelenése folytán nem volt megtartható. E miatt az ideiglenes elnökség ismételt felkéri az egylet tagjait, valamint az egylet iránt érdeklődő városi és kertségi mindkét nembeli egyéneket, hogy e hó 10 én vasárnap délután 3 órakor, az egylet helyiségében (Balogh-féle ház) tartandó közgyűlésen teljes (minél nagyobb) számban megjelenjen sziveskedjenek. Tárgyak: 1. Végleges megalakulás. 2. Tisztviselők és választmányi tagok választása. 3. Az egylet fontos ügyeiről történendő intézkedések. 4. Esetleges indítványok. Az alapszabályoknak idevonatkozó szakasza értelmében a közgyűlés határozatképes, ha a tagok számának fele része jelen van.

— **Két munkaszünetes nap.** Az idén szombatra esik szent István napja és így egymásután két teljes nap munkaszünetes volna, ami kárára van a kereskedelemnek és a forgalomnak. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felírt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a szent István napja után eső vasárnap, augusztus 21-én függessze fel a munkaszünetet; csatlakozásra szólította a debreczeni kamarát is. A kamarák többsége pártolja az aradi indítványt.

— **Zichermann bácsi meghalt.** A régibb Debreczennek egy jól ösmert, sokaktól szeretett embere halt meg. Az öreg Zichermann Herman bácsi meghalt, hosszú tisztas élet után. 72 évet élt meg és késő vénységig megőrizte a jó kedélyét, mely miatt annak idején igen kedvelték írói és művészi körökben is. Herman bácsi huzott is ehhez a társasághoz, sőt juszt is tartott hozzájuk, mint az egyik legrégebb és legöregebb magyar heti lapnak, a jó öreg Debreczeni—Nagyvárad—Értesítőnek a kiadó laptulajdonosa, melylyel kapcsolatban közvetítő és tudakozó intézetet is tartott fent. Több mint félszázad esztendőzt élt ez az újság és az öreg kiadó szerkesztői gárdájában oly nevekre hivatkozhatott, mint Benedek Sándor, az egykor népszerű *Suhogó* (jelenleg közigazgatási bíró), Szabolcska Mihály, jó Szombathy János, Nagy Pál tanár, Thót Laczi, Timár Imre s még többben a régi debreczeni írói gárda neves és kevésbé neves tollforgatói közül. Teleky Sándor gróf, Vay Dániel gróf, a Vértesyek mind ösmerték, szerették és szívesen tréfálkoztak a tréfára szer Hermán bácsival, ki mintaképe volt a magyar zsidónak, a ki nyelvben, érzésben a magyar társadalomba olvadt. Nem alkalmas e pillanat arra, hogy a Herman bácsiról közszájjon forgó számos józú történeteket felelevenítsük; hisz a komoly részvét fogja el tollunkat halálának hírére, bár az nem jött váratlanul. Az utóbbi években ugyan sokat betegeskedett az öreg Zichermann, kit szerető fiai gonddal ápoltak. A halál is gyógyuláskeresés közben ragadta el. Fent Budapesten megoperálták a szegény öreget, ki operáció közben hunyt el. Ma szállítják haza és holnap temetik el. Munkás férfit volt és derék fiukat nevelt fel. Nyugodjék békében.

— **Felebbezés a zsandár-ügyben.** A június 30-án tartott közgyűlés hatalmas megnyilatkozása nem hütötte le a zsandár-pártiakat. Minden áron be akarják hozni Debreczenbe a csendőrséget. Mint értesülünk, a kisebbségben maradt zsandár-párt a közgyűlés határozatát megakarja felebbezni a belügyi kormányhoz és erősen biznak benne, hogy Tisza István főcsendőr a

közgyűlés határozatát meg fogja semmisíteni és ez esetben legkésőbb az októberi közgyűlés elé kerül újra a zsandár-javaslat, amikor — úgy remélik — sikerül annak többséget szerezni, mert hiszen most is csak 3 szavazaton mult a dolog. A törvényhatósági bizottság ellenzékének jó lesz tehát résen lenni, nehogy zsandárokat ültessenek a város nyakára. Már a pusztá hirtelés miatt is oly nagy a felháborodás a bizottsági tagok közt, hogy ha a tanács a zsandár-javaslatot erőszakolni fogja, a legközelebbi tisztújításkor olyan meglepetést csinál, a milyen még nem esett meg Debreczenben sem, pedig itt történtek más-más is kellemetlen meglepetések. Az egész zsandár kérdést a 48-as polgármesternek köszönheti a város, mert ha ő a sarkára áll, nincs az a hatalom, amely erőt tudott volna venni a közakaraton. Sajnos, az ő gyengesége és határozatlansága a város nyakára hozta ezt a veszedelmet is.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az alsó szabolcs—hajduvidéki ev. ref. egyházmegyei tanítótestület módosított alapszabályait a közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

— **Meghaltak.** Noel Margit ev. ref. 7 éves, Nagy Károly ev. ref. 4 éves, Nagy Sándor ev. ref. 3 éves gyermekek, Pelekács Józsefné Kricska Teréz róm. kath. 47 éves, Lakatos Ida róm. kath. 19 éves hajadon, Trocsányi Ferencz ev. ref. 65 éves magánzó.

— **Jóváhagyott vízvezetési tervek.** Debreczen városának egyik nélkülözhetetlen kelléke, hogy rendszeres csatornázással és vízvezetékekkel láttassék el. A közgyűlés úgy a csatornázásra, mint a vízvezetékre meg is szavazta a költségeket. A mérnökség a vízvezeték terveit teljesen elkészítette és azok a miniszteriumban nyert jóváhagyással leérkeztek. A tanács mihielyt befejezi a nagykölcsonre vonatkozó tárgyalásokat, megkezdeii a vízvezeték és csatornázás építésének munkálatait.

— **Frank Zoltán** író és hírlapíró kartársunk, a „Szabadság“ volt h. szerkesztője, aki pár hónap előtt a „Békés csabai Közlöny“ szerkesztője lett, mint értesülünk, a miskolci „Ellenzék“ című politikai lap szerkesztését vette át. Frank Zoltán a vidéki hírlapírás azon válogatottjai közül való, akikben a tehetség és a tisztesség a legtökéletesebben egyesül. Éppen ezért, amennyire fájlaltuk Debreczenből való távozását, annyira örvendünk annak, hogy tehetségéhez és tisztességéhez méltó újság élére állott.

— **Katonai szállítások.** A temesvári 7 ik hadtest parancsnoksága, a kassai 6-ik hadtest, a cs. és kir. budapesti 4 ik hadtest parancsnoksága, élelmi, zab, széna, szalma, tűzifa és kőszén anyagok szállítására pályázatot irtak ki. A pályázati felhívás, azok módja a debreczeni kereskedelmi és iparkamara hivatalában is megtekinthetők, annál fogva az érdeklődők forduljanak a kamarához s ott a szükséges dolgok felől felvilágosítást nyerhetnek.

— **Az állást kereső rendőrök.** A lecsepült szolgálattal agyonterhelt és kis fizetés mellett nyomorgó rendőrök közül többen állást keresnek. Irodaszolgának, boltiszolgának is elmennének, csak azt a sokszor szemökre térített és érte keservesen megoldozott, száraz kenyeret ne egyék tovább.

— **A debreczeni kereskedő ifjak társulatának dalköre** 1904. évi július hó 9-én, szombaton, a nagyerdei Dobos-pavillonban táncszal egybekötött zárkörü dal és zene-estélyt rendez. Belépti-díj személynként 2 kor. Családjegy 3 személyre 4 kor. Jegyek előre válthatók: Szabó Lajos fiai, Zádor Lajos, Donogán és Somossy urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdeté este 9 órakor. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett, belépti-díjat nem fizetnek. Alapító és pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. A meghívó kívánatra előmutatandó. Műsor: 1. Nyitány a zenekar által. 2. Győzelmi dal Hubertól. 3. Lengyel-Hymusz zenekiséret mellett Zsazkovszkytól. 4. Magánének, zenekiséret mellett előadja Karacs Imre ur, Debreczen sz. kir. városi színház tagja. 5. Hegedűjáték Benedek Béla ur által zenekiséret mellett. 6. Népdalegyveleg Ujfalussytól.

— **Temetések.** Kedden délután temették Méliusz-téri házából Tóth Imréné köztisztviselőben levő polgárasszonyt. Az elhunyt a Kossuth-dalkörnek alapító tagja volt, amiért kegyelethöl a dalkör temetésén gyász-dalokat énekel. — Gáspárdy Gyuláné Vida Terézia élete 59, boldog házasságának 37. évében hosszú szenvedés után július 5-én, délelőtt fél 9 órakor jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei kedden délután 3 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál megtartott rövid ima után az érmi-hályfalvai sírkertben öröknyugalomra tételtek.

— **A Kereskedő Ifjak Asztaltársasága** által folyó évi június hó 25-ikén rendezett jótékony célú táncmulatságán feül fizettek a következők: ifj. Schvarcz Vilmos, Weichinger Károly 20—20 kor. Rózsa Lajos, Kertész Sándor, Márkus Jenő 10—10 kor. Nasch József, Grósz Nagy Ferencz, Kertész Miklós, Keiner Adolf, Preind Testvérek (Dudapest), Kohn és Perlehefer (Brünn), Fürszt Jakab (Budapest), Kánicz Ignácz és fia (Budapest) 5—5 kor. Stalberger Pál, Hegedüs Sándor, Sándor Imre, Halász Nándor 4—4 kor. Klein Miksa 3 kor., dr. Rózsa Mór, Erber Ernő, Grünfeld Dávid, Vizvári Ignácz, Rózsa Ignácz, Boros Izidor, Adler Simon, Kun Márton, Holczér Simon (Budapest), Farkas Jenő, Wallerstein Áladár, Weisz Andor 2—2 koronát. Friedmann Márton, Földváry László, Schön Arthur, Nuszbaum Zoltáné, Zempliner Arthur 1—1 koronát. Összesen 159 koronát. A jótékony célra való szíves felülfizetésekért ezután mond köszönetet az asztaltársaság nevében Szilas Sándor pénztárnok.

— **A szabó ifjuság bálja.** A debreczeni szabó segédek sem hagyják elmulni bál nélkül a nyarat. Már jeleztük is, hogy bált rendeznek. Ezt a bált július hó 10-én este fogják megtartani. Nagy az érdeklődés iránta.

— **Az olasz király a zsinagógában.** Rómából jelentik. A király tegnap meglátogatta a Ponte Quattro Capi melletti zsinagógát. A hitközség elnökének, a ki a zsidók örök hálájáról biztosította, a király ezt válaszolta:

Nem kell nekem köszönet, boldog vagyok, hogy köztetek lehetek. Ezután végig vezettette magát a templomban, megmagyaráztatta magának az oszlopok fölírásait és a főrabbinussal Palesztinában tett utjáról beszélt, a melyen sok zsidótemplomot látott. Valamennyi oly komor és nehézkes volt, mint a bennök imádkozó emberek. Itt azonban minden csupa arany és fény, aminek szívből örövend. A király megkérdezte, hogy a zsidók folyékonyan olvassák és értik-e héber szövegeket. A mikor a rabbinus azt válaszolta, hogy kevésbé könnyen ol-

vassák, mint az olaszok a latin dolgokat, a király mosolyogva mondotta:

— No bizony, az sem megy olyan simán. A régi dolgok csak arra valók, hogy félig megértve, félig meg nem értve tiszteljék őket.

— **Karikás.** Az utóbbi időben egyre elevenebben szerkesztett „Karikás” élcslap mai száma a 48-as polgármesternek megszólalásig hü arczképét közli, a nyakában két kulacsos. Az egyikben csendőrség, a másikban rendőrség felirat van. Alatta ezen megjegyzés: „Pártolom a rendőrséget, de a csendőrséget se ellenzem.” A két kulacsos képen sokat nevetnek a városban, bár sokkal jobban fejezte volna ki a polgármester álláspontját ez az aláírás: *Pártolom a rendőrséget, de a csendőrséget — megszavazom.* Tényleg ezt is cselekedte.

— **Mentze Henrik ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.**

— **Kézitáskák kiállítás Mentzénél.**

— **Uj töltésű villanylámpák érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházába piacz- és Szent-Anna-u. sarkán.**

TÁVIRATOK.

Port-Artur sorsa.

London, július 6. A pekingi japán nagykövet, Kohida kérdést intézett a kínai kormányhoz, hogy mi szándéka lesz Port-Arturral, ha azt a közeli napokban elfoglalják? A japánok kezén hagyják-e vagy pedig kínai őrséggel rakják-e meg? A kínai kormány a válasz elöl egyelőre kitért. A császár anyja le akar mondani, mert fél a felelősségtől.

Kitüntetett magyar karmester.

London, július 6. Edjárd angol király magas rendjellel tüntette ki Richter János magyar származású karmester.

Ismét leszerelés.

Budapest, július 6. Az általános vita pár nap alatt véget ér, mert a Kossuth párt bizalmas értekezletén elhatározta, hogy az általános vitát nem nyújtja és így július végéig letárgyalják a költségvetést és szeptemberig szünet lesz. Hát ismét leszerelnek a „kuruczok” a — szünetért?

Német okvetetlenkedés.

München, július 6. A hesseni kormány rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta az érintkezést a giesseni egyetemnek a kolozsvárral. Az oka ennek az, mert a kolozsvári egyetem a „Klausenburg” czimzetű értesítőt, egész helyesen, visszaküldte.

Lengyel mentelmi ügye.

Budapest, július 6. A mentelmi bizottság ma tárgyalta le Lengyel Zoltán ismeretes mentelmi ügyét, mikor a vasuti sztrájk alkalmával a főkapitány letartóztatta. A bizottság nem látta megsértettnek Lengyel mentelmi jogát. Olay Lajos és Szatmári Mór külön véleményt jelentettek be.

Vér a tisztí kardon.

Budapest, jul. 6. Az éjjel fél 11 órakor a Vampetics-vendéglőben Schmid nevű 32. gy. e főhadnagy hölgyével szórakozott. A hölgynek a pinczér ut-

ján virágot küldtek a szemben levő asztalnál ülő fiatal emberek. Mikor a főhadnagy pillanatra távozni készült, az egyik fiatal ember utána ment és a vállát mogyragadta. A tiszt kardot rántott és fejbe verte, úgy hogy összeesett. Mikor a többiek társuk segítségére siettek, a főhadnagy őket is megszabdalta. A súlyosan sérült ifjakat a mentők részesítették első segítségben. A tacsók ezt a kemény leczkét meg is érdemelték. Hajnali 3 órakor telefonozza tudósítónk, hogy ifju Rónay László földbirtokos és Papp József hivatalnok sérültek meg... Harmadik társuk nyugodtan maradt. A főhadnagyot ők támadták meg. Papp a hátán, Rónay a hóna alatt kapott kardszúrást, a mely a tüdőt is érte. Az étteremben jelen volt Tisza István miniszterelnök is.

Orosz-japán háború.

— Távirati tudósításunk. —

Kuroki seregei megszállták és elfoglalták a Montienling szorost. A külföldi katonai attassék megfoghatatlannak tartják, hogy az oroszok a legkisebb ellenállás nélkül adták fel ezt a nagyon fontos pozíciót. Ennek abban leljük a magyarázatát, hogy az orosz hadvezetés attól félt, hogy egy más japán divízió elvághatja az orosz sereg visszavonulási útját. A három nap óta tartó folytonos esőzéstől a föld fel van ázva; a szállítás lehetetlen, de azért az előnyomulás nem szünetel.

Nehéz időjárás.

Pétervár, jul. 6. A Novoje Vremja jelenté Liaojangból, hogy ott erős szél fu. A hőmérő napfényben 30 fokot mutat. Eső nem esik. Az utak sárosak. A japánok közelednek Liaojanghoz. A Vörös Kereszt osztályai hátrább vonultak.

Döntő csata előtt.

London, július 6. Port-Artur egész helyőrsége a japánok elé vonult, de csaknem minden ponton nagy vereségeket szenvedett, több fontos állást pedig kénytelen volt feladni.

Tokió, július 6. Sajmehi mellett az oroszokat megverték és Hajcsöngnél már szembe került a két hadsereg. A döntő ütközetet a napokban megvívják.

Törvénykezés.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Kolbenhayer Kálmán törvényszéki bírót, a debreczeni bírói kar egyik kiváló, rokonszenves tagját a debreczeni kir. ítélőtáblához elnöki titkárrá nevezte ki.

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara választmánya Gulyás József ügyvédet Hajduszoboszló székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

A rákosi vasutasok bünpöre. A főtárgyalás harmadik napja szerda volt, amelyről a következőket sürgönyzi tudósítónk: A rákosi vasutasok bünpörében a legérdekesebb, legpikánsabb része a háttér: a nyomozási jegyzőkönyvek. Az igen gyakori eset, hogy

a vádlott visszavonja a rendőrség előtt tett beismerő vallomását s hogy ezt megindokolhassa, vagy azzal áll elő, hogy — rákényszerítették a beismerésre, vagy hogy nem az került — a jegyzőkönyvbe, — a mit ő — vallott. Ez az eset megtörtént most is, csak hogy ebben a pörben a vádlottak védekezését valószínűvé teszi az a körülmény, hogy maguk a tanúk is azt erősítik, hogy a rendőrségnél a nyomozási jegyzőkönyvet hamisan vezették. Ez nem hihető, de a védelem mindenestre kihasználja és bizonyára provokálni fogja Bérczi rendőrkapitány kihallgatását. Szerdán már a védelem tanuinak kihallgatására került a sor. A tárgyalás boszantó lassúsággal halad előre, aminek az az oka, hogy egy-egy tanuhoz számos lényegtelen kérdést is intéznek és másrészt a bíróság kénytelen minduntalan visszavonulni, hogy a közbeeső indítványok fölött határozzon. Az érdeklődés állandóan igen nagy, az esküdszéki termet megtölti a hallgatóság és feszült figyelemmel lesi a tanúk vallomását. Az első tanu: Forray Zsigmond vasuti hivatalnok volt, a kinek az egyik vádlott a testvéröccse. Kijelenti, hogy ennek daczára hajlandó vallomást tenni.

Közgazdaság.

100.000 korona selyembubóért.

Az óbecsei selyembubó beváltó hivatalnál az idén ismét igen szép eredménnyel foly a selyembubók beváltása. — Sok ezreket kap innen a nép és különösen az a része, amely keresetre ugyis képtelen volna. Óbecsén két hete, hogy folyik a gubó beváltás és ez idő alatt már kifizettek az adóhivatal után 67.819 koronát. Ezt a szép summa pénzt 2772 termelő kapta és így átlag egyre közel 25 korona jut, amit minden anyagi befektetés ellenében kapott. A beváltás még eltart e hó közepéig és közel 100 ezer koronát kap e czímen ez a járás. Nagyon szép dolog ez és tanulhatna belőle Debreczen és vármegyénk is, ahol a selyembubó tenyésztés el van hanyagolva.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Büntügyi regény az amerikai életből. 38.

TIZENNYOLCZADIK FEJEZET.

Alstine Róza az ujságban a következő hirt olvasta:

Titokzatos gyilkosság.
Föllebbent végre valahára a fátyol.
Szökés a letartóztatás elől.

Több heti bizonytalan nyomozás után, úgy látszik, a Ridgewoodban megölt szép leány, Bane Viktoria gyilkosa hurokra fog kerülni.

Bane Ransom, a vadállati kegyetlen séggel megölt leány bátyja, aki a titkos rendőrökkel nyomozott hetek óta, kétségtelen bizonyítékot szerzett be arra nézve, hogy a lelketlen gyilkos a mi városunkban rejtezik özvegy édes anyjánál. A gyilkos Bordine Gusztáv magánmérnök, aki a Bane-házban sokszor megfordult vendégként és megnyerte a leányka tetszését is, akinek házasságot ígért.

Ez a házassága azonban akadályokba

ütközött, mert viszonya volt itt a városban más nővel is, tehát a szavát nem tudta beváltani. E miatt a leány szemrehányásokkal illette és a fiatal mérnök hirtelen haragjában leszúrta a leányt. A gyilkosságot vékony, hosszú és különös formájú törrel követte el, amely már a rendőrség kezei közt van.

Tegnap tartották meg a gyilkosnál a házkutatást. Ugy látszik, megnesztele a dolgot, mert megszökött a letartóztatás elől. A rendőrség azonban bizik benne, hogy a szökése nem fog sikerülni, mert távirati uton az ország összes rendőrségét értesítették. A gyilkos édesanyját azonban már letartóztatták és lehetséges, hogy valanni is fog, mert tudnia kell a fia gonosztettéről.

Remélhetőleg pár nap alatt kézrekerül a gyilkos és elveszi méltó büntetését.

Rózsa megborzadt. Egész nap a szobájába zárkózott és folyton az ő volt vőlegényének a gazsága járt az eszébe. Késő este hagyta csak el a szobáját vörösre sirt szemekkel.

Csengettek. A szobalány kinyitotta a kaput. A kutya fogatos házaló állt a kapu előtt. A kutya hátán volt a ládája. A házu nőjével óhajtott beszélni. Mikor a szobalány előre ment, követte azonnal.

— Bocsánatot kérek — kezdte a beszédet a rongyos ruhába öltözött emberke, akinek külseje valóságos visszataszító volt.

Majd a kutyájának fütytyentett és a hű állat mindjárt jött is. A házaló levette a határoló ládikát és különféle tárgyakat vett elő belőle, amelyek a szobalányt is érdekelték, mert figyelemmel nézegette azokat. Ezalatt sikerült a házalónak egészen közel jutni Alstine Rózsához és halkán odasugta:

— Ne csüggedjen. Gusztáv ártatlan és az igazi bűnös nemsokára a törvény kezére kerül.

Rózsa alig tudta türtőztetni magát, hogy fel ne sikoltson. Mi or több apróbb tárgyat vásároltak a házalótól, az összeszedte a holmiját és a kutyájával eltávozott.

Azon az estén újabb nem várt látogatója jött Alstine Rózsának. Az a hölgy, akit ő Bordine Gusztáv karjaiban látott a lugasban.

— Beszélhetek önnel négy szem közt kisasszony? — kérdezte.

— Tessék.

(Folytatjuk.)

Ingyen kapja

a Debreczeni Független Ujság

Nagy Képes Naptárát

mindenki,

a ki mostantól kezdve

előfizet

a Debreczeni Független Ujságra

Egy óra 1 korona,

vidékre 1 K. 50 fill.

A Debreczeni Független Ujság

Nagy Képes Naptára

Debreczen város és Hajdúvármegye

Nagy Czimtárával

és rendkívül bő és értékes tartalommal jelenik meg.

Nyiltér.

Uj fényképészeti szaküzlet!

Van szerencsénk a t. amateuf fényképészek szives tudomására hozni, miszerint Kossuth-utca 13. szám alatt levő üzlethelyiségünkben (bejárat: ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésében)

fényképészeti szaküzletet

rendeztünk be.

Mindennemü fényképészeti cikkek raktáron vannak és azokat gyári áron árusítjuk.

Tisztelettel

Gsokonai nyomda

Ruzicska Gyula és Társa

DEBRECZEN, Kossuth-utca 13. sz.

Csak e hó 25-éig!!!

Szőnyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő áruinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szőnyegmaradékot

féláron.

Visszamaradt függönyöket

féláron.

Butorszövet maradókat

féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket

féláron.

Egyes fanelltakarókat

féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

Mindennemü mérleg javítások u. m. tizedes-, százados-, sortés-, marha- és hidmérlegek szakszerűen, gyorsan s pontosan a legolcsóbb áron eszközöltetnek.

Neumájer János

mérleg készítő mester

DEBRECZEN, Petőfi-tér 6. szám.

Uj mérlegek gyorsan és pontosan a legolcsóbb áron és jótállás mellett készíttetnek.

Önműködő fagyalt gépeket, jégsekrényeket, patent záru beítoites üvegeket, különféle nagyságu mézes üvegeket olcsó áron ajánlja

L Á M S Á N D O R

üveg- és porcellán áruháza

DEBRECZEN, Placz- és Hatvan u. sarkán.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tózsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetőek kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasut- és dohánybevitel hivatalhoz vezető fő-utcán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Értekezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874. sz. alatt.

Deák Ferencz-utca 19. sz. a. ház és 600 □ öl szőlős a Sestakert I. járásban, a csőszház mellett, idei dus terméssel együtt azonnal eladó. Értekezhetni lehet Batthyányi utca 5. sz. a.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyszerészeti, physikai készülékek és telepek raktára.

Egy kopirprést és egy Wertheim szekrényt megvételre keres a Szőlősgazdák szövetkezete, Piacz u. 81.

DEUTSCH LAJOS
fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.
Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója
Idel friss pergetésű akác mézet
1 kiló 60 krajczár.
5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Fényképező gépek s hozzá való kellékek. — **Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések.**

Mindennemű utazási czikkek és bőrárúk. — Solingeni zsebkések és ollók. — **Férfi ingek, kalapok, nyakkendők**

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA
műipar- és férfi divat üzletében
Debreczen, városház.

Erdei József

épület- és műlakatos
DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

3628.—1904. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Schweitzer testvérek cégnek Molnár Mihály ellen folytatott végrehajtási ügyében a kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék, a debreczeni kir. járásbírószék területén levő az egyeki 1749. sz. tjkvben A + 765. hrsz. alatt felvett házassudvarból álló ingatlanak 326 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelvé annak foganatosítására határidőül az **1904. évi július hó 9-ik napjának d. e. 9 óráját** Egyek községéhezhoz kitűzte.

Kikiáltási ár a becár azonban az árverésre kitett ingatlanok szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfognak eladatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 270. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál és Egyek község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság. Debreczen, 1904. évi április hó 1-én.
Hegedüs, kir. tszéki bíró.

Az Első Debreczeni Kézizálog Kölcsön-Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany János-u. 9. szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett). **Kölcsönöket** ad arany, ezüst, értékpapir, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

Az igazgatóság.

Szépség, Szépités a jóízlés követelménye!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy laboratóriumomat **új gépekkel** és új személyzettel láttam el, melyek folytán minden eddigi esetleges panaszra való ok ki van zárva. **Gyors expedíció** hygenicus tisztaság! **Matild arczenőcs, crém, Matild szappan, hajrestorer,** mely anélkül hogy festenő vissza változtatja eredeti színére az **őszülő haját, bajuszt.** Felülmulhatatlan ártalmas anyagokat nem tartalmazó készítmények. Tessék megpróbálni, ha bármelyik nem használ árát minden kibuvó nélkül visszaadom. **KUN ISTVÁN** gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde“) mintájára. (Alapított 1895-ben, Budapest.) Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerárban.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK
a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis
KILLER EDE
butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál
DEBRECZEN,
főpiaz, a főtózsdevel szemben kaphatók, hol úgy a legyszerényebb, mint a legdíszesebb menasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltenek.

4646/1904. Tkv.

Póthirdetmény.

A debreczeni kir. tvszék mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, mi-szerint a m. kir. államvasutak építési vállalata végrehajthatónak Komlósi Mihály mint kiskoru Komlósi Margit és Róza gyámja debreczeni lakos végrehajtást szenvedő elleni 308 kor. 28 fil. s jár. iránti végrehajtási ügyében 4390/1904. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a debreczeni 381. sz. tjkben A + 1. és 394. hrsza. ház és udvar 1600 korona kikiáltási árban **1904. évi július hó 26. napjának dél-utáni 3 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján a debreczeni kölcsönös segélyző egylet végrehajtható érdekében is 800 kor. tökekövetelése s járulékai kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. törvényszék mint te-lekkönyvi hatóság.

Debreczen, 1904. május hó 16-án.

Bolváry Lajos,
kir. tvszéki bíró.

Uj árukat kaptam!

és pedig olyan szép divatosokat fehér és színes batisztokban, cretonokban, női ruha szövetekben, de különösen minden színű selymes ruha vásznakban, hogy aki igazán szép és divatos (nem régi álott) kelmét akar vásárolni az el ne mulassza a **MARADÉK ÁRUHÁZAT** a Bika szálloda mellett meglátogatni.

1 méter finom Taft selyem 49 krajczár.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“